

at han kunde komme ind paa en lignende Vej, jeg tror, han vil kunne faa mere Værd af det end ved at blive paa den Bane, hvor paa han nu er inde.

Nu hørte jeg nok, hvad den højtærede Finansminister vilde gøre gældende over for et andet Punkt i det Lovforslag, som han er saa venlig at ville bestigne os med, og saa selvfølgelig for at hjælpe — han sagde ganske vist Møllerne, men jeg tror ogsaa for at hjælpe lidt paa den mindre bemidlede Befolkning; det strejfer i hvert Fald efter min Mening ind paa Arbejdernes Omraade. Den ærede Minister sagde med Hensyn til Møltolden, at den ikke vilde have nogen som helst Indvirkning paa Brøddpriserne, og at den ikke vilde forbyde Brødet. Hvor vidt den ærede Finansminister har Ret deri, vil det være temmelig ønskeligt at diskutere nu; det er jo noget, som først Fremtiden vil kunne bevise os; men det stiller sig for mig saaledes, at det sandsynligste dog er, at et Tillæg til Tolden paa Mel vil medføre en forhøjet Pris paa Mel her i Landet og som Følge deraf en forhøjet Pris paa Brød. Der gaar ca. 6 Pund Mel til et 8 Punds Rugbrød; det vil blive en Fordyrelse af saadant noget som 10 Øre pr. 8 Pund Rugbrød. En Arbejderfamilie paa fem Personer vil i Reglen bruge et 8 Punds Rugbrød om Dagen, og det vil altsaa blive en aarlig Merudgift for en saadan Familie af 36 Kr. 50 Øre. Man kan som sagt strides om, hvor vidt dette vil blive Følgen af Lovforslaget eller ej, og maatte ikke naa til noget som helst Resultat, men jeg tror dog, at ærede Medlemmer vilde være enige med mig i, at der er mest Sandsynlighed for, at Forhøjelsen bliver det, vi komme til. Og jeg vil henlede Opmærksomheden paa, at det er jo ingenlunde saa, naar den ærede Finansminister sagde, at Møllerne vare i saadant Betrækt, at det ikke alene var ønskeligt, men ogsaa rimeligt, at de fik denne Forhøjelse af Møltolden, at det er jo ingenlunde alle Møllere, der vilde have denne Møltold. Nej, de mindre Møllere bryde sig saameget ikke om den, det er de store for Eksport anlagte Dampmøllere, de forfælede kapitalistiske Foretagender, der ere komne op i den nyere Tid, som, efter at vor Eksport er standset, ikke kunne bestaa, og som derfor vilde have denne Beskyttelse og nu komme til Staten og ville have den Præmie, uden hvilken de ikke ere i Stand til at bestaa. Men jeg tror nok, at den almindelige Befolkning vil bede sig fritaget for at hjælpe nogle enkelte Rigmænd i deres forfælede Spekulation i Eksport, og vil sige: Vi ville dog i det mindste være fri for at faa Brødet fordyret. Dette at

faa godt Brød til den billigst mulige Pris, er en af de Bestræbelser, som Arbejderne ganske naturligt have sat den allerførste Virksomhed i Gang for at opnaa, og det bevises derigennem, at Arbejdernes Bestræbelser ere gaaede ud paa, ikke alene her i Byen, men derefter ogsaa overalt i Provinserne, hvor det har været muligt, at oprette egne Bagerier, Fællesbagerier, der blive drevne for Arbejdernes egne Penges. Det er en Rendsgerning, at ved Hjælp af disse Bagerier, er det lykkedes Arbejderne i den Tid, de have bestaaet, at tvinge Brøddpriserne ned, saaledes at de staa i et rimeligt Forhold til, hvad Naaproductet koster, og Produktionsomkostningerne beløbe sig til. Med andre Ord, det er lykkedes dem at tvinge Brøddpriserne ned med de ca. 10 Øre, som jeg mener, at den højtærede Finansminister vil forhøje dem med gennem Møltolden. Jeg ved ikke, om den ærede Finansminister har lagt Mærke til denne Virksomhed, men jeg vil ikke haabe, at en af hans Bevæggrunde for at faa Møltolden skulde være den, at han stræber efter at højne de Brøddpriser igen, som Arbejderne ved deres Virksomhed have faaet drevet ned, thi det, forekommer det mig, vilde være i alt for høj Grad at søge at komme de Bestræbelser til Livs, som Arbejderne søge at komme frem med for at gavn sig selv og staffe sig det for dem allernødvendigste. — Jeg kan som sagt ikke billige det foreliggende Lovforslag af de Grunde, jeg her har omtalt, og det er mig en Tilfredsstillelse, at jeg har hørt den ærede Medlem for Præsto Amtets 6te Valgtreds (Vojens) udtale sig imod det, saaledes som han har gjort, og det er mit Haab, at man her i Salen vil vise sig mere standhaftig over for dette Forslag end over for Distakten, saaledes at det dog ikke maa lykkes at faa Befolkningen forsynet med nye indirekte Statter.

Finansministeren (Estrup): Ganste af samme Grund, hvorfor jeg tog Ordet efter det første Foredrag, tager jeg Ordet umiddelbart efter det andet; det er nærmest for at berigtige nogle urigtige Tal, der ere fremkomne. Det har ikke overrasket mig, at det er blevet berørt, hvor meget Brændevin vilde blive dyrere for Forbrugerne, naar en saadan Skat blev paalaagt, og derfor har jeg været forberedt paa at kunne besvare Spørgsmaalet, naar det blev gjort. Forholdet er det, at efter de Oplysninger, der ere givne mig fra mest sagkyndig Side, var en gros Prijs den 18de Januar 29 Øre pr. Pot Brændevin. Den Forhøjelse, der finder Sted, naar